

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

РІК L Ч. 30. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 7-го лютого 1942.

No. 30. Jersey City, N. J., Saturday, February 7, 1942.

VOL. L

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1076 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Рангун, а з Ним Бурменський Шлях, Мусимо Вдержати, Кажуть Бритійці - Самі Німці Признають, Що Війська Советів Наближаються Уже до Харкова в Україні

ВЕЛЕС ПРО ТОТАЛІТАРНУ ЗАГРОЗУ В АРГЕНТИНІ

ВАШИНГТОН. — Сопієр Велес, підсекретар стейту, висказав на своїй пресовій конференції побоювання, що в тих краях Полудневої Америки, що далі держать дипломатичні зв'язки з державами Осі, існує тоталітарна загроза для цілої західної півкулі. Тільки Чіле та Аргентина остають зв'язані з державами Осі, тому то всі агенти як теж дипломати держав Осі, видалені з 19-ох інших американських республік, напливають до тих двох держав і тим збільшують можливість підривної роботи, зверненої проти безпеки всіх держав західної півкулі. Ця заява підсекретаря стейту була висказана в той самий час, коли голова ОФФ („Офіс офі Фектс енд Фігурс“), Архібалд Мекліш, виступив з рішучим осудом „Борджі-Бунду“, неіталійсько-німецьких пропагандистів, які брехливою пропагандою стараються розбити солідарність Об'єднаних Держав.

ГЕРШЕЙ ПРО ЗБІЛЬШЕННЯ ПОБІР ДО ВІЙСЬКА

НЬО-ЙОРК. — Ген. Луїс В. Гершей, директор поборової служби, виступаючи промовою на бенкеті Торгового й Промислового Товариства в готелі „Астор“ в Нью-Йорку, висловив побоювання, що внаслідок збільшення розриву між переконаннями, котрі з них є необхідними в індустрії, а це тому, що армія потребує великої кількості людей, тому буде брати в свої ряди куди більше число, як це було плановано. Гершей твердив, що будуть брати не тільки тих мужичин, що мали ч. В-1, але ще може нижче того числа. Щодо тих що поженілися після літа 1941. р., то вони також не будуть відірвані на дальній реченці, особливо коли жінка такого кандидата працює. Багато з тих, твердив ген. Гершей, поженілися тільки тому, щоб уникнути військової служби. Та не їм в нічому не допоможе, вони й так підуть до армії.

УРУГВАЙ ПАТРОЛЮВАТИМЕ ВОДИ З АМЕРИКАНСЬКИМИ КОРАБЛЯМИ

МОНТЕВІДЕО (Уругвай). — Ген. Юліо Ролетті, міністер війни, заявив, що уругвайський уряд патролюватиме води Атлантики разом з американськими військовими кораблями. Америка, твердив він, доставить кораблі, а Уругвай дасть своїх моряків. Уругвайська флотія не є в стані сама підняти таке діло, бо вона не є великою. Уругвайська залога вишколюється між іншим, в Бразилії та Аргентині, що далі вказує на тісну співпрацю всіх полуднево-американських держав проти держав Осі. Генерал Ролетті подав до відома, що Уругвай задумує в короткому часі ввести військовий вишкіл для всіх горожан від 18 до 20 р. життя.

КАНАДА ПОМАГАЄ СОВЕТСЬКОМУ СОЮЗОВИ

ОТТАВА (Канада). — Прем'єр міністрів В. Л. Мекензі Кінг заявив в Палаті Громад, що між Канадою й СРСР прийшло до порозуміння в справі війни консулярних представників, що знову улекшисть доставку поміч Канади до Росії. Досі Канада вислала 100 повзів на російсько-німецький фронт, а деякі з тих повзів вже брали участь в битві.

СПУЩЕННЯ НОВИХ КОРАБЛІВ З НАГОДИ „ДНЯ ЛІНКОЛНА“

ФІЛАДЕЛЬФІЯ (Па.). — Морські влади подають, що корабельні яри приспівали реченці виробу нових кораблів майже на кілька місяців та що з нагоди „Дня Лінкольна“ спустять на воду два нісильники та один кружляк в Кемден, Н. Дж. В святинний церемонії не візьме участі багато людей, а огляду на воєнні відносини.

АРЕШТУВАЛИ РАБІНА ЗА ПАЧКУВАННЯ ПЛЯТИНИ

ЛОС-АНДЖЕЛЕС (Кал.). — Агенти Федерального Бюро Інвестицій арештували рабіна Генцеля Фрідмана з Нью-Йорку та жінку Б. Вайш з Брукліна, за те, що намагалися перепачкувати платину, вартості \$1,500 через трансатлантичний літак, що мав летіти до Лізбона. Бруклінське ФБІ, після допитів, стверджує, що дім рабіна Фрідмана був місцем, де збиралися пачкарі.

ГАВАІ ПОВЕРТАЮТЬ ДО НОРМАЛЬНОГО ЖИТТЯ

ГОНОЛЮЛЮ (Гавайські Острови). — Гаваї прибирають чимраз то більше вигляд нормального життя, коли отворено біржу, школи та територіальні суди. Однак ціле населення остає в постійному поготівлі, памятаючи, що Америка знаходиться у війні. Мешканці можуть ходити до 8. години вечера по місті, однак не можна показувати світла, навіть заборовено запалювати папіроси на відкритому повітрі. Майже кожний мужичина та кожну жінку носять із собою газети маекі. Пороблено рівнож пляни для евакуації цивільного населення з водного фронту на випадок ворожого десанту.

АМЕРИКАНСЬКІ БОЄВІ ЛІТАКИ ПРИБУЛИ НА ЯВУ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни повідомляє, що перші американські боеві літаки прибули вже на острів Яву, щоб стати на поміч голандським військам проти японців, та віднести блискучі перемоги над ворогом. Формати тих літаків, (марки Куртис Р-40) напад на більший відділ японських бомбовиків, що летіли бомбардувати Яву, в наслідок чого знищено один ворожий бомбовик та один боевий літак. Вістки про ці перемоги витворили подвійний оптимізм у Вашингтоні: раз тому, що американські летуни скоро опановують ситуацію, хочби й проти переважаючого числом ворога, а подруге, що американська допомога може дійти до Нідерландської Східної Індії в досить короткому часі. Американці втратили лише один літак.

ГРЕКИ МАСОВО ГИНУТЬ З ГОЛОДУ ПІД НІМЕЦЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ

ВАШИНГТОН. — Підсекретар стейту Сопієр Велес заявив, що німецькі окупанти Греції так огордили край з харчевних продуктів, що грецьке населення стоїть в обличчі масової голодової катастрофи. Ці вістки донесли до департаменту стейту ці особи, що недавно вернули з Греції та сусідніх країв. Вони подали, що в великому числі вмирають грецькі діти.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТІКАЧІ З СІНГАПУРУ ПРИБУЛИ ДО БАТАВІ

БАТАВІЯ (Нідерландська Індія). — Понад 70 американських горожан і горожанок прибуло з об'ягаючого японцями Сінгапуру до Батавії, оповідаючи про ці страхотти, які їм треба було пережити під час японських повітряних рейдів в самій пристані Сінгапур. Однак корабель, на якому вони виїхали, щасливо відістав ціло та прибув до Батавії. В Сінгапурі було вбито понад 50 американців, а багато інших поранено.

НІМЦІ В ЛІБІЇ ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО ТОБРУКУ

КАІРО. — Німці в Лівії далі посуваються вперед. Вони віддалили всього на кілька десятків миль від Тобруку. Бритійська команда застанається над тим, щоб знов залишити в Тобруку свою залогу, як це було попередньо. В британських колах є певне розчарування, що їхня офензива скінчиться знов там, де почалась. Проте британці переконані, що та боротьба не пішла на марню. Їх офензива надірвала силу німців, які готовилися до походу на Єгипет. Ця офензива це все перекреслила. В неофіційних колах говорять, що ця офензива невдалась тому, бо британці мусять частину своїх сил повернути до Сінгапуру і в інші місця на Далекім Сході.

СОВЕТИ ШТУРМУЮТЬ ХАРКІВ

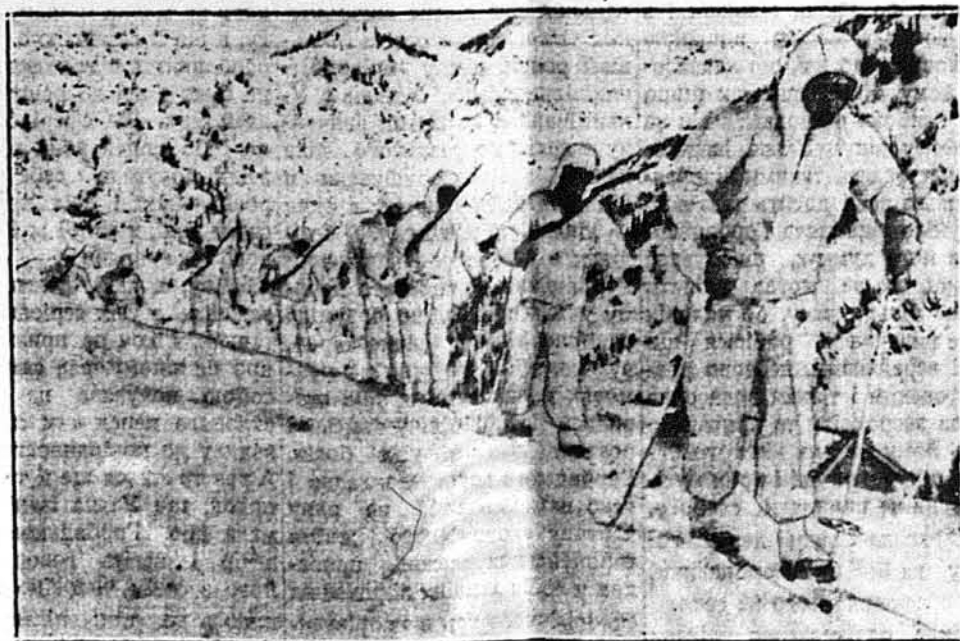
ЛОНДОН. — Советські звідомлення говорять, що їхнім військам вдалось у кількох місцях продіратися оборонні позиції біля Харкова і обійти те друге найбільше українське місто з двох сторін. Також советські війська поробили упіхи в околицях Смоленська, в яким знаходяться головні німецькі склади.

БОТ БІЛЯ СІНГАПУРУ

СІНГАПУР. — Японські гармати обстрілювали твердиню Сінгапур, але завдали малі шкоди. Їм у відповідь заговорили сінгапурські гармати, які змусили японські до мовчанки. Бритійські розвідчі літаки, принесли вістку, що в напрямку Сінгапуру стягається з Малайського півострова багато японського війська. Сінгапурська залога дістає підкріплення з боку Об'єднаних Держав.

СУРАБАЯ ОЧІКУЄ ЯПОНСЬКОГО НАПАДУ

СУРАБАЯ (Ява). — Найбільше місто в Нідерландській Індії, Сурабая, положе на острові Ява, очікує нападу з боку японських сил. Японські літаки бомбардували те місто і вбили кілька десятків осіб. Проте своїм налетом вони не сколихали цивільного населення і воно далі живе та поводитьсь по старому. До Сурабай напливає багато вояків з різних армій Об'єднаних Держав.

ПАРАШУТОВІ ВОЯКИ НА ЛЕЩАТАХ. Американські вояки вправляються на горі Болд, коло Солт Лейк Сіті, в ставі Юта, в їзді на лещатах. Вояки належать до парашутових військ. Вони одягнені в біле одягання, щоб їх не видно на синю.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР КРИПС ПРО СИЛУ НІМЦІВ

ЛОНДОН. — Бритійський амбасадор сер Стафорд Крипс, який недавно зрезигнував з свого амбасадорського становища в Москві і верну до Лондону, помістив в газетах статтю, в якій він говорить, що німецька армія в Совегах ще не є зломана, вона має велику силу і з весною рушить знов на підбій цілих Советів. Сер Стафорд, що сам є, чи був, комуністичних поглядів, говорив, що звідомлення советської армії в більшості є правильні. Советська армія дійсно відносить перемоги над німцями і змушує їх відступати. Але цей німецький відступ, хоч змушений советською зброєю, відбувається в порядку. Німці далі мають велику силу і після всяких розрахунків вони вирушать проти Советів десь під кінець травня, або на початку червня, коли то шляхи стверднуть і можна буде на них розвинути механічну війну. В квітні і в першій половині травня, говорив Крипс, не треба сподіватись боевого оживлення, бо тоді в Росії панують непроходимі болота. Сер Стафорд далі говорив, що Британія і Америка мусять поспішно дати Советам всяку можливу поміч до того, як німці дійдуть до советських намірів.

МАДРИД. — Советський президент Калінін видав заклики до народів підлеглих Советам, щоб вони мали повну віру в перемогу советської армії. Вже недалеко той час, коли „республіки вернуть до своєї родини“, а Гітлер заплатить тяжку кару за свою хоробливу мрію підбити Совети, казав він. Калінін далі говорив, що советська офензива це точно розроблений стратегічний план, який дотепер вдається на сто відсотків і якого головним завданням є недопустити до того, щоб німці на советських землях окопались.

НІМЦІ ТВОРЯТЬ НОВУ АДМІНІСТРАЦІЙНУ ОДИНИЦЮ

СТОКГОЛЬМ (ОНА). — Німецькі окупаційні влади створили ще одну адміністраційну одиницю, звану „Волін і Поділля“, в яку увійшли два названі краї, з чотирма і пів мільйонами населення. Як подає згадана агенція вищі урядники там є німці, а менші переважно українці. Проте ще не знати, чи той новий адміністраційний терен буде влучений до польського „генерального губернаторства“, подібно як влучено „галицький дистрикт“, чи може він буде влучений до „Остланду“. Губернатором „галицького округу ч. 5“ став дотеперішній губернатор Кракова, Вехтер, на місці губернатора Ляша, що чомусь подався до димісії. До Кракова пішов Вольсгер, старшина нацистичної партії.

НІМЕЦЬКА МЕХАНІЧНА ДИСЦИПЛІНА

ЛОНДОН. — Нідерландська газета, що виходить у Лондоні подала опис одного свого моряка, який бачив, як німці рятувались з своєї затопленої альянтами субмарини. Ціла залога шойно на приказ команданта кинулася до води і в рівній лінії почали плисти в напрямку корабля, що їх затопив. Всі вони задержали повну мовчанку. Шойно на приказ свого команданта вони почали разом кричати: „Помочи, рятуйте!“

НОВИЙ КАБІНЕТ В ЄГИПТІ

КАІРО. — В Єгипті створено новий міністеріальний кабінет, якого прем'єром є провідник найсильнішої єгипетської націоналістичної партії, Вафд, Нагас Паша. В склад кабінету увійшли також представники інших політичних партій, але перевагу в ній творять „вафдісти“. Король Фарук затвердив кабінет.

НОВІ АНГЛІЙСЬКІ МІЛТАРНІ ЧАСТИНИ

ЛОНДОН. — Англійська військова команда вишколює спеціальні військові відділи для нападу на ворога, звані „командос“, а також для засягнення інформації. Завданням перших є нападати на ворога і його знищити. Завданням других є в першу чергу засягнутти інформації. Але вони також знаменито озброєні і вишколені. Перші і другі частини найкращі в цілій армії. Покищо їх мало, але англійська команда старається їх чимраз більше створити. Кожний вояк з названих відділів так озброєний, що може сам один знищити більший відділ чужих звичайних вояків.

БЕЛЬГІЙЦІ ДІСТАНУТЬ ПОЗИЧКУ ВІД ШВАЙЦАРІЙ

БАЗЕЛЬ. — Представники Бельгії по довгих торгах добились остаточно від малої Швейцарії позички трьох мільйонів швайцарських франків. За ті гроші бельгійці думають купити в Мадярщині і Румунії харчів для свого виголоділого населення. Нужда в Бельгії внаслідок браку харчів, дуже велика.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 20, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВА ПОЛЬЩА ПОСЯГАЄ РУКИ

Спеціальна каблеграма до „Нью Йорк Таймсу“ потверджує вістку про іменування нової „Польської національної (чи державної?) ради, котра то вістка наспіла була до Америки вже кілька днів на адресу польських часописів. Вістка ця з одного боку йде по лінії звичайної польської пропаганди, а з другого боку від неї відступає, згідно заводять у ній певні корективи, і тому заслуговує на загальну увагу.

Новиною є донесення про рішення польського уряду на еміграції іменування до „Польської національної ради“ представників національних меншин у Польщі. Між цими останніми мають бути іменовані до „ради“ представники української національної меншини.

За всякою правдоподібністю місця, зарезервовані для української меншини, не будуть могли тепер бути обсяжені і правдоподібно лишаться такими ще на довго. Цього не міг не знати польський уряд на еміграції. Ясно, що цей уряд не мав на цілі приєднати український голос до ради. Ціль отже була інша.

Для людей, грамотних у політиці, не остає найменшого сумніву, що цією ціллю було викликати в світі враження, що нова Польща, яка має повстати по теперішній війні, буде трактувати національні меншини краще, ніж їх трактувала та Польща, що повстала по першій світовій війні. Для підсунення публичній opinii цієї думки проголошується факт, що до „Польської національної ради“ покликано представників національних меншин. Що таких представників тепер іменувати не можна, ніщо не шкодить; противно, це якраз догідна обставина. Якби можна було іменувати, то найшлися би поляки, які проти цього заперечували би в імені польського націона-

Що криється? му, хто знає перші букви політичної азбуки. Вона вказує, що польський уряд на еміграції має плани будувати майбутню польську державу й з територій, заселених українцями. Це є доказ, що польський уряд на іміграції засягає оком уже в далішу будучність, коли скінчиться війна й переможні об'єднані держави візьмуться до порядкування державних границь. Іншими словами, іменування представників національних меншин до „Польської державної ради“ є частиною польської мирової пропаганди. Місця для національної меншини згадується на те, щоб „Польська національна рада“ могла говорити в імені цих меншин.

З цього всего показується ясно, що представники українського населення на тих територіях, на які польський уряд на іміграції мігби підняти претенсії, повинні тепер уже почати говорити своє слово, а коли вони не можуть, то люди, які добре знають настрої, думки й бажання того населення і котрих за таких признають об'єднані держави. Польський виступ у теперішній час має видно на цілі заскочити українців. Як українці хочуть скоректувати враження польської пропаганди, вони мусять почати ділати негайно.

Встоятись, Або Згинути!

Стоїмо перед дуже важкими військовими подіями, коли іде про Далекі Схід. Те, що Чорчид в Англії, а ген. Вейвел в Зауценіх Державах, проголошували, що Сингапур та Нідерландські Індії, а також Австралія, дистанції в скорому часі значну військову допомогу, яка є в дорозі, означає, що тепер такий ризикований час, що треба було не проголосити на те, щоб скріпити борців на Далекому Сході, як теж і на те, щоб до певної міри заспокоїти затривожений в Англії й Зауценіх Державах загаль.

Тут треба ще згадати і за героїську поставу ген. МекАртура в Філіппінах, як і його частини. Бо цілком певно, що про нього не забувають, але так є, що важко, а навіть майже неможливо, доставити йому того, чого йому найбільше треба, себто бомбовиків, бо на тій території, на якій він оперує, майже нема летючих сил.

Але що буде з Сингапуром? Ось це є тепер найважливіше питання? Та що буде, цього ніхто не може певно передсказати. Але одне є певне, що він буде довго держатись навіть в найважчих обставинах. А про те найбільше ходять, коли говорять на справу з чисто військового й стратегічного боку. Тим треба пояснити і те, що такий знаменитий військовий знавець як Генсон В. Болдвін, обговорюючи воєнне положення на Далекому Сході, каже, що вже тепер буде неможливо силами Об'єднаних Держав далі відступати, а треба „встоятись, або згинути“. Ось такий приказ, каже він, така важна тепер теж і оборона Сингапура.

ЛЕЦІО З „НОВОГО ЛАДУ“ ГІТЛЕРА

В СІГ ОПК

Нема багато добрих інформацій з Європи, з яких можна виробити собі точне поняття про те, що діється в окупованих Гітлером краях. Але це не є важке, коли брати справу загально, бо в такому випадку є аж надто багато матеріалу, що вказує наглядно, що у всіх тих краях населення дуже терпить, та що там зростає велике невдоволення з кожним дієм, яке одначе дасть себе у цілій повноті пізнати тоді, коли Об'єднані Держави зачнуть наступати на Гітлера у самій Європі. Таке саме невдоволення є, очевидно, теж і на українських землях, що є під нацистською окупацією. З різних боків доносять, що невдоволення укра-

би бути кандидатом на такого Квізлінга. Над українськими, білоруськими і балтійськими землями царює д-р Алфред Розенберг, нацистський „архипапа“. Йому підлягають комісари: д-р Еріх Кох для України, Ліпман для Естонії, Дрекслер для Латвії, Ройтель для Литви, а Кубе для Білорусі.

1. Нема не то самостійності, але навіть автономії.

Що німці не думають не тільки про якісь самостійні держави підбитих народів, але навіть про якісь автономії, видно з промови міністра економіки та президента державного банку Німеччини, д-ра Функа, яку він вголосив був на господарській виставі в Кенігсбергу. З його промови недвозначно виникало:

1. Політичне урегулювання окупованих земель сходять на дальший план; загально ніби є думка творення якихсь „незалежних держав“, але в практиці іде найбільше про зорганізування провідних кадрів. Як форми, та головню, яке відношення до Німеччини мали б ці „самостійні держави“, д-р Функ конкретно не пояснює.

2. Балтійські держави, коли ходять про їхню функцію у відношенні до Німеччини, мають ясно означену д-ром Функом роль: доставляти „Европі“, себто Німеччині, різні чих продуктів та худоби.

3. З балтійських країв та частини б. польської держави (білоруські землі) створено т. зв. „Остланд“ з осідком в Ризі. Адміністрація Остланду відразу почала експлуатувати підбиті землі. Характеристичним для німецької політики „діли й пануй“ є цей факт, що до Остланду не входять такі міста як Білосток і Ломжа, як теж не входять білоруського округу.

Функ заховав ще більшу мовчанку, навіть не згадав, як задумує німецька влада зорганізувати її під господарським оглядом. Ограничення тільки до того, що сказав, що ці землі будуть доставляти Німеччині сировини, а для тої цілі буде розбудований промисел на Україні. Це виглядало, що Німеччина задумує перекинути частину своєї тяжкої промисловості не тільки до Польщі (Шлеск, Домбровська кітлина), але також на Україну.

2. Тиф на окупованих німцями землях.

Згідно з інформаціями самих німецьких як теж і невірних жерел, на всіх окупованих німцями землях ширяться всякі хвороби, а особливо плямистий тиф. Перші ознаки тифу завважено на Волині, а

відтак на Поділлі, звідки перекинувся він на Литву, Латвію, Естонію. Вістки з Бухарешту, столиці Румунії, подають, що в т. зв. Надністр'ї, свіжо прилученій до Румунії, плямистий тиф поширюється дуже швидко.

Не тяжко догадатися, що є причиною вибуху цієї страшної хвороби. Знищення краю, що від вересня 1939 р. переходить воєнний режим, знищення численних міст і сіл, розклад залишених по тюрмах чи полях трутів, помордованих большевиками, вкінці брак мешкання, одежі, поживи, відповідних санітарних і лікарських доглядів. Усе це впливає на творення догідного ґрунту під таку хворобу як плямистий тиф.

На цьому велитському просторі, від Балтики аж по Карпати, відчувается брак таких необхідних до життя артикулів, як мило, вата, йодина, алькоголь та інші дезінфекційні засоби. Деякі міста, не говорячи вже про села, не мають жадної санітарної та лікарської обслуги. Всі лікарі змобілізовані до армії, антики знищені та ограблені.

Коли не ховають вчасно людських трутів, то що сказати про вбиті коні та другі звірята, що терплять нарівні з людьми. А це теж поширює хвороби.

Німці залікані тими хворобами, хочуть їх здусити, й дуже часто послугуються при тому дикими методами, як от жидівське ґето, що одначе лиха не ліквідує, а тільки є виявом нелюдського переслідування жидів.

З останніх вісток, що надійшли з Німеччини до Швейцарії й Швеції, можна довідатися, що тиф поширений також на Україні, навіть в самому Києві. Київ, оці гордоші України, представляє дуже сумний та понурний вид. Все, що

зруйновано. Вісти про хвороби і плямистий тиф німці держать в строгій тайні. Не хочуть, щоб вони доходили до самої Німеччини. Та ледви, чи це їм вдається, бо ось недавно були поголоски про вибух плямистого тифу в Дісельдорфі, себто аж над Реном, на другому кінці Німеччини. До того треба додати, що німецька армія буквально вандрує по цілій Європі, від Харкова по Піреней, від Норвегії аж до Лібії, й вона є рознощиком всяких заразливих хоріб, включаючи в тому також плямистий тиф.

3. Скупі відомості про це, що діється на Україні.

„Нью Йорк Таймс“ з 2. лютого 1942 р. приносить статтю з Москви про стан господарства в СРСР. В статті згадується,

що Совети винні Україні багато, бо там німецькі окупанти не зуміли знайти свого Квізлінга. Це дуже характеристичне, бо про цю відсутність українського Квізлінга кількома зворотами згадував вже Лозовський, голосник Сталіна. З тих вісток, що надходять з невірних жерел та польських в Лондоні, видно, рівно, що німці не мають жадного плану відносно України. Що більше, навіть Еріх Кох, призначений комісар для України, не сидить в Києві, а десь у Рівні. З тих вісток, що надходять ріжними шляхами, особливо шляхом польської інформаційної служби в Лондоні, видно, що німці стараються налагодити сяку таку адміністрацію України при допомозі місцевих українців. І так в Києві править Миська Управа, на чолі якої стоїть проф. Оглобин, а його помічником проф. Багазій. Ця управа „проектувала відкрити 70 загальних шкіл, 83 середніх та урехомлення університету із усіма катедрами. Навчання мало початися ще 1. листопада м. р. Український мійський театр під управою режисера Кавалерідже почав ряд вистав. Засновано Спілку Українських Письменників на чолі з поетом Оленою Телігою. До управи спілки входять Борис Вішницький та Іван Ірлявський. Спілка готує видавання свого журналу „Культура“, та готує випуск знаної повісті М. Хвильового „Вальдшнепи“. На чолі київської поліції стоїть Захвалінський.

В Києві виходить дешева газета „Українське Слово“, яке в жовтні м. р. друкувалося в 50.000 примірниках. Редакція приміщується в забудованих та кімнатах „Комуніста“ та „Радянської України“. Дня 19. жовтня м. р. вийшов в Києві журнал „Література й Мистецтво“. (Перед двома тижнями виступив у Києві, подаючи вістки, улюблений про це, що большевицький уряд одержав перші числа газет друкованих на Україні під німецькою окупацією. В цих газетах, як писали американські кореспонденти, подавалося повно оправдань та вибачень і т. п.). Засновано в Києві державну українську капелю під орудою Головка й Мончарева. Привернено собор св. Володимира, який був за большевиків проти релігійним музеєм. Тепер цей собор перейшов в опіку української православної громади, а майно передано до Центрального Історичного Музею України.

У тих звідомленнях, що наспіли закордон ще в листопаді м. р., не подається нічого про це, що сталося з ВУАН (Все-українською Академією Наук). Деякі члени остали в Києві, а інші правдоподібно виїхали з большевиками, бо виїхали з большевиками, бо ту ВУАН в Куйбишеві.

3 ВОЄННИХ ОБРАЗКІВ

ЛОНДОН.—Бритійські власті недавно удекорували великою медаллю моряка Томаса Гугета за таке його героїство: Німецький боевий корабель взяв у полон британський торговельний корабель Сан Казіміро. Уставивши на нього свою залогу, німці поплісали англійцям прямували цей корабель до німецького порту. Англійці не знали, що на тім кораблі є німецька залога. Згаданий моряк виписав в однім місці на покладі розпущеною в воді муюкою букви „Ес О Ес“. Та скоро німці доглянули це, а німецький капітан, довідавшись про це, погратулював моряка за похмисл, звелів одначе йому це відразу змити. Але це вже було запізно, бо англійський літак згорі завважив ці букви і англійці відразу зорганізували поміч та корабель назад відбили.

(Дальше буде).

НА СЕЛІ

Повість

(48)

М. ШКОЛІЧЕНКА

Не трудно все отсе перелічити тільки, а коли подумати, що над кожним найменшим ділом треба було поміркувати, приложити старання і умілість здійснити його, тоді другого наймення і придумати для вас не можна.

— А вам подобається таке наймення? — усміхаючись запитала Уляна Іванівна.

— Чому ні? Та тільки не всім воно призначене, не всі можуть заслужити його.

— Отже я цілком певна, що така надзвичайність усім до лиця, коли тільки вони бажать того. Візьмемо хочаб і вас: ви будете тепер більшию для селян, заводите антеку, призначаєте себе для сільського життя, — чи всеж ви тільки цим і обмежуєтесь? Правда ні? — Оттак і кожний.

І побачите, що самі ви зробите не тільки все те, що ви налічили зараз, а певно в пятеро, в десятеро більше! Не зрадьте тільки своїм думкам та ширим бажанням запомогати народowi. Коли подумаете ви над всім тим, що ставите мені в заслугу, то побачите, що все те зовсім не трудні і не складні речі, і зробите все таки більше, хоч і як не трудно. Слід тільки розпочате діло доводити до кінця, а не до половини, слід тільки робити, а не думати; а село тим і відрізняється від великого міста, що там треба думати тай думати, а на селі робити, тай робити.

Щоденні розмови про сільське, народне життя підбодрювали Горбачького все більше тай більше. Думки його менше вже залазили в глибоку бе-

зодню і значно швидше розшуквали стежки запомогти в тому або іншому звичу; про грама діяльності на селі усе яснішало і потроху вкладалися в рамки можливості. Відміни в собі спостерігав сам Горбачький, але все отсе приписував вихованню Уляни Іванівни і з такою повагою та пошаною відносився до неї, що здавалося йому, нікого ще так широк так глибоко не поважав він на своїй віку. Уляна Іванівна користувалась такими відносинами до неї і досить тактовно та уміло укріпляла Горбачького в його думках, шкодувала тільки, що не могла відлізти на більше часу, бо чоловік її не видужував, робився ще далі вередливим, нервово роздратованим і тільки вона одна уміла заспокоїти та прислужитися йому так, як він того бажав, а через те дні і ночі мусіла вона не покидати слабого, а відірвала тільки деяку годину на бесіди з Горбачьким, або проводила його на село.

Шире одушевлення лікарів не приходило без впливу і на саму Уляну Іванівну. Стежачи за Горбачьким, та розмовляю-

чи з ним, вона бачила, що діяльність молодого, розумного та енергійного лікаря була непомірно корисніша, ніж всіх тих співробітників, що оточали її до цього часу. То все були слухняні виконавці-співробітники — тай годі, а Горбачький був дійсне співробітник. Ширша його освіта і більший розум, ніж у співробітників-виконавців, будили в Уляні Іванівні не тільки звичайну енергію до реального діла на селі, а й розворушували в ній діяльність ширшу, а саме — діяльність розумову. В бесідах з освіченим і начитаним Горбачьким вона багато дечого училася тому, що розуміла на селі, а й розворушували в ній діяльність ширшу, а саме — діяльність розумову. В бесідах з освіченим і начитаним Горбачьким вона багато дечого училася тому, що розуміла на селі, а й розворушували в ній діяльність ширшу, а саме — діяльність розумову. В бесідах з освіченим і начитаним Горбачьким вона багато дечого училася тому, що розуміла на селі, а й розворушували в ній діяльність ширшу, а саме — діяльність розумову.

назії, ні від своїх співробітників виконавців. Деякі тяжкі такої розмови з лікарем пинирили її погляди, зацікавили такими книжками, про існування яких вона і не чула навіть, — а все купів мимоволі пробудило в ній до Горбачького не тільки пошану й повагу, а ще й симпатію з якимись особливими відтінками, яких не було в неї до решти своїх знайомих. В сфері близьких до себе людей вона доси завжди почувала себе більше розвиненою і всіх прихилила своїй волі, в особі ж Горбачького — навпаки — зустріла людину, в якій визнавала по увазі в усіх серйозних питаннях, і хоч не признавалася про це нікому, але сама перед собою почувала це ясно і склоняла перед ним свою, не звикла до покірливості, волю. А раз трапився ще й такий випадок, що Уляна Іванівна думала про Горбачького цілий вечір і навіть говорила про нього з своїм чоловіком. Трапилось це так: після трьох тижнів життя в Затишя, Горбачькому треба було їздити в місто за хірургічними інстру-

ментами. Це було надвечір. Дід Омелько запряг коня і підїхав до ганку. Горбачький одягся і пішов до прихожої. Уляна Іванівна виїхала за ним з свічкою в руках. Коли Горбачький зовсім уже приладився виходити до поприще, а Уляною Іванівною ще раз і не сподіваю для неї поцілував її руку. Поцілунок руки мав характер звичайності, ласкавості, вихованості — не більше, алеж Уляна Іванівна не звикла до такого етикету і поцілунок роєм запалив її щоки. Горбачький уже відїхав був і від дому, а вона ще стояла в прихожій з свічкою в руці і не могла заспокоїтись. Подумавши гарненько про цей випадок та про свою незвичку до поцілунків у руку, вона тогож вечора розказала про це своїйому чоловікові і переказала йому навіть всі ті враження, які пережила вона після такої несподіванки. Мисак спокійно вислухав свою жінку і завважив, що Горбачький, певно, польського виховання, бо у поляків звичай цей дуже розвинений.

НА РІЖНІ ТЕМИ

У СВОЮ ЯМУ.

Нацистична влада в окупованій Німеччиною Польщі вже дає признаки, що й вона вже свідомо, що різні пошесні недуги, які тепер починають загрожувати Німеччині, можуть починатися з спеціальних ділянок для жидів, які завели нацисти.

Заводячи їх, ці „гета“ нацисти запевняли, що це робиться між іншим для удержання расової чистоти німців.

Тепер багато німців заплятуть життям за нацистичну расову чистоту.

ХТО В КОГО?

На німецьких вояках, що попали бранцями в руки російських військ на далекій півночі, найдені прикази німецької команди забирати тепле одія, а головне чоботи, з мертвих російських вояків.

Очевидно, німецькі вояки, йдучи на північ, були певні, що обдирати трупів будуть російські вояки.

ПОСЛУГЮЮТЬСЯ І РЕЛІГІЄЮ ДЛЯ ВОЕННОЇ ПРОПАГАНДИ.

Японський уряд взявся до пропагандової війни при допомозі радіа. Вживає для цього між іншим і релігії. Та пробує промовляти до філіппинців, японцям приходить говорити до людей чужих вір, християн католицького й протестантського віроісповідання.

Не подумавши добре, японське радіо запевняло католиків і протестантів, що їх церковні влади стоять за держави оси, а потім додало, що японський цар це бог, а бог певно справедливий. І вчинки його будуть справедливі й оправдані.

Зо становища японської віри це все чисто правдиві думки, але зо становища католиків і протестантів це чиста худа.

Нагадується казка про осла, що одівся в шкуру льва й так довго ухитився за льва, поки не попрабував ревіти по львиному.

ДОБРОВОЛЬНО?

„Ні одна з малих країн, що нині зв'язані з Німеччиною, не пішли з нею добровільно, каже Джордж Ерл, бувший американський амбасадор у Болгарії. „Вони ненавидять нацистів, але вони, як малі діти, котрим бандити приложили револьвери до голови“.

Порівняння деяких країн з дітьми, що падають жертвою бандитського нападу, правдивіше, ніж Ерл сподівається. Є краї, котрі подобають на дітей, які думають, що бандитський напад це така цікава пригода, що варта в ній бути.

„УКРАЇНА ЦЕ ГОЛОВНА ЦІЛЬ“

каже піднаголовок у донесенні Ралфа Паркера з Москви до „Нью Йорк Таймсу“.

Мовляв, німці хочуть задержати Україну за всяку ціну. Йде їм головню за донецький вугільний басен. А обертається завдання коло вдервання двох комунікаційних вузлів: Сінельниківо й Запоріжжя.

Як не українська пшениця, то українське вугілля.

ГАРНА ВЛАДА.

Пише американський журналіст Волес Р. Дюел у своїй книжці „Народи під Гітлером“, що німецька тайна поліція вбила в 1939 та 1940 роках приблизно 100,000 осіб у Німеччині.

Чи тепер можна дивуватися, що при всяким голосуванні Гітлер діставав майже сто процентів відданих голосів?

3 МУЗИКИ

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ“

(Муз. С. Артемівського-Гулака)

в „Вебстер Гол“ Нью Йорк. Дня 1. лютого 1942.

Вистава „Запорожця“ Оперною Компанією проф. А. Рудницького пройшла в переповненій залі з великим художнім і матеріальним успіхом. Повинен признатись, що за двадцять років мого перебування в Америці, для мене це була перша українська вистава цілком бездоганна як з музичного так і з драматичного боку, і з тим більшою охотою постаравсь передати свої враження.

Королевою спектаклю була пані Марія Сокіл. Знаменита сценічна гра, виразна доцільна міміка-темперамент, музикальність та ритмічність, з якою вона виконувала ролю Одарки, робили тип сварливої української жінки остільки правдивим живим, що іноді забувалось, що сидиш в театрі. Як нарочито артистка була, як то кажуть, „в настрою“, а голос звучав гарно як ніколи. Про вокальні й музикальні здібності пані Сокіл розводитись зайво, — вони відомі не тільки кожному з нашого громадянства, а й ширшому світові, на цей раз вони були як завжди на висоті.

З голосом пані Ольги Ленкової мені прийшлося познайомитись в приватній обстановці на сцені я її бачив вперше. Мене просто здивувала її здібність перестроїти свій чудовий, могутній драматичний сопран на ніжно ліричний, якого вимагає роля Оксани. Зі сцени на мене плив ніжний, а разом з тим повний звук, який тішив ухо приємним, сріблястим тембром і цілковитою тотальною точністю. Невеличка роля Оксани, в якій чогось привикли всі слухати якусь „дискульку“, у виконанню пані Ленкової набрала першорядної ваги й зрівноважила весь ансамбль. В цій спосібності вокально достроюватись до випадкової ролі, артистка виявила неабияку здібність володіти і собою і звуком.

Ролю Караса виконав п. С. Козакевич. Довголітня праця п. Козакевича відчувалась в кожному тоні його чудового свіжого голосу і в кожному русі. Тип добродушного, повного гумору, чоловіка „на підпитку“, який дратує свою жінку не зі злості, а для жарту, — у дався артистові цілковито. Разом з тим було там „щось“ дійсно запорозьке в тій скритій гідності, яка нагадала мені безсмертного нашого Миколу Карпа Садовського, найкращого Караса, якого тільки можна собі уявити. Головнож, що п. Козакевич віднісся до своєї ролі з належною увагою

й серйозністю та уникнув так можливого там шаржу, до якого наближає й спокушає або оперовий трафарет, або малорасейське ігноронство. І тип запорожця вийшов у нього гарний, без огляду на трохи „оперові“ рухи та напушено-декламаційний стиль розмови. Треба подивляти в артиста гарну українську вимову тим більше, що по українськи він грає чи не вперше. Музикальний бік ролі був бездоганний з боку вокально-динамічного й ритмічного. Найкраще випала сварка Одарки з Карасем. Тут і пані Сокіл і п. Козакевич були на висоті, особливо в тих неймовірно швидких речитативах, так властивих опері — „буф“. Все переведено було в грі, повній життя й гумору, яскравій і свободній.

Гарне враження, як поставою, так і молодим, добре вишколеним голосом, зробив молодий українсько-американський співак Мирон Шандровський. Навіть чужий акцент у вивченій українській мові був йому до лиця, як молодому сучасникові. Добре також виявився молодий тенор п. М. Мельник в ролі Андрія, а п. Тулін був гарний Імам і голосом і гарною українською мовою. Добре також звучав хор української православної церкви з Нью Йорку (особливо сопрани) і навіть виявляв нахил до сценічної гри. Весь же спектакль пройшов у повнім ансамблі, гладко, певно й чітко, мов годинник.

Весь кредит за це належить музичному й артистичному директорам, панові А. Рудницькому. Особливож за те, що він перевів велику, хоч і не помітну для нефахового уха роботу „оцікнення й відсвіження“ цієї давньої прекрасної опери. Він викинув багато непотрібного суто-оперового музичального мотлиху, який гальмував дію, розхолоджував слухача й тортував виконавця. Деякі місця він переробив цілковито, подекуди дав більш цікаву гармонію, більш зорганізував ансамблеві моменти, і зробив все це вправною рукою і при тім дуже вдало, так, що звичайний слухач навіть і не помітить, що фактично головні ролі переставлено і транспоніровано багато номерів. І хоч деякі суто-оперові „фінале“ на високих нотах, іноді цілком зайві (напр. в пісні „Ой казала мені мати“), додають всему присмаку оперової штучності, то всетаки загальною всім рід багато виграла у всіх відношеннях: полехчала, оживилась і позбавилась найгіршої на світі скуки-оперової.

Після такого спектаклю винні відсвіженням і задоволенням. Хочеться вірити, що ми в Америці потрапимо робити серйозні речі... і тут же приходять на ум наша страшна аматорщина „під церквою“ та ті

ВОЛТЕР НЕШ, перший амбасадор Нової Зеландії до Злучених Держав. Він прилетів з Гаваї до Сан Франциско, і при висіданні заявив американським газетарам: „Ми невеличкий народ, але ми готові все битися з японцями“.

DON'T TAKE THIS LYING DOWN...

When men are fighting and dying, you must do your part. Be sure you enlist your DOLLARS for DEFENSE. "Back our armed forces—and protect your own life—with every single dollar and dime you can."

America must have a steady flow of money pouring in every day to help beat back our enemies.

Put Dimes into Defense Stamps. And put Dollars into Bonds. Buy now. Buy every pay day. Buy as often as you can.

Don't take this lying down.

„балетні“ вистави-опери, в яких у виконавців лізе бульба з носа, а слухачам сором заливає обличчя. А разом з тим встає перед очима доля всіх наших імпрес серйозного мистецького характеру, доля того „пустощів“, що вмирає не впадівши зіпнятих на ноги або з власних причин, або з неабайливості й неважливості нашого загалу. І хочеться побажати членам і організаторам цієї „Оперової Компанії“, щоб доклали всіх зусиль, аби профінувати як можна довше і далі провадити цю прекрасну роботу, блискучий початок якої ми бачили.

Наша публіка потребує таких вистав як для задоволення, так і для ушляхотнення мистецького смаку та національного виховання молоді. Наші громади повинні уможливити якнайбільшу кількість цих вистав. А пану Сурмачеві треба подякувати за ту приємність, яку зробив нам усім, а також і честь, що не побоявся ризикнути лівною сумою для гарантії артистам, без якої такі виступи не є можливі. Кількість же слухачів на цій виставі цілком виправдала це ризико з свого боку дала свою гарантію підприємцям надалі.

Д-р Олександр Кошиць.

КОШТИ ТОТАЛІТАРНОЇ ВІЙНИ

Сто біліонів доларів, це величезна сума, яку годі собі уявити. Така величезна сума не існує ніде в готівці. А одначе таку велику суму рішили видати Злучені Держави в наступних двох роках для здійснення величезної Програми Перемоги.

Тижневик „Ди Сетордей Івнинг Пост“ застановляється в одному з своїх передпоследніх видань, над цим, що це буде означати. Найбільша сума гроша, яку колибудь дотепер зібрав уряд при допомозі податків і позичок, виносилася \$17,000,000,000. Є це лише одна третя суми, яку мусить зібрати в кожній з наступних 2 років. А крім цього ніхто не знає, ніхто не є певен, які нові домагання і потреби може принести з собою будучина. Не значить це, що це завдання не буде виконане! Воно може бути виконане і буде виконане! Однак, як остерігає „Сетордей Повст“, не даймося обдурити! Бо це нас дуже заболить! Не будемо могли вдержати нашої дотеперішньої життєвої стопи при віддаванні половини нашого національного доходу на зброєння і провадження війни. Податки буде підвищитися і буде таке витискання соків, аж червоний буряк станеться білим, а позичання може бути доведено до точки примусового позичання урядови, як це вже практикується в Б. Британії. Однак, коли гроші збирати в той спосіб вже не вистарчить, а цього можна сподіватися, що не вистарчить, тоді покажеться конечною річчю для уряду розпоряджати робітниками і матеріалами в іншій, успішнішій спосіб в користь краю і народу; спробою тих дальших розпорядків буде те, чи вони є основно здорові, згідно з поняттями-управляючих фінансами, але чи є успішні ці способи постачання урядови потрібного йому гроша на провадження війни до успішного кінця!

Ми є тепер у тотальній війні і все, що посідаємо, мусимо дати, якщо цього від нас домагаються, для досягнення тотальної перемоги!

Завданням американського населення тепер є думати просто — зрозуміти-те, що тепер доклада нас діється і то, що буде діятися в будучині природнім порядком річей. А завданням американського уряду мусить бути „заведення господарки і воєнної опадності, котра ogranicить видач гроша на річ, не відносячися до оборони, до останніх границь можливості та унеможливити якенябудь роблення зиску на війні через когось. Дотепер не зроблено ще ніякого навіть початку в тім

напрямі. Тепер не повинно видаватися ані одного нікля з податкових грошей на цілі не оборонні, або такі, які не мають нічого спільного з обороною краю і провадженням війни. Мусимо бути при готованні на тяжкі податки, але водночас мусимо бути певні, що гроші з податків буде видаватися на цілі, котрі є конечні для забезпечення краю. Тільки в той спосіб будемо могли виграти війну й уникнути банкрутства, котре цілком певно йде за неоприятливою марнотравністю, кінчить „Сетордей Повст“.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТОЧКИ НАД ФРАНЦІЄЮ

ВАШІНГТОН. — З Білого Дому повідомляють, що літаки РАФ-у розкинули 1,500,000 американських летючок над Францією, в яких пишеться про традиційну американсько-французьку приязнь та про зріст американської воєнної продукції. Ціллю тих летючок є познакомити поневолені народи, а особливо французів, про зусилля Об'єднаних Держав проти Гітлера, як теж піддержати їх опір проти німецького окупанта.

НОВІ НІМЕЦЬКІ БОМБОВИКИ

ЛОНДОН. — Німці пустили масово в рух нові типи своїх бомбовиків. Ті бомбовики даються до найрізномудрішої воєнної роботи. Вони можуть поринати, можуть відбиватись від боевих літаків, а також можуть випускати повітряні торпеди. Кожний літак може нести чотири тисячуфунтові бомби в своїм кадовбі, а дві під крилами. Англіїці зістрілили вже шість тих літаків.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРУКЛІН, Н. Я. — Звичайні збори відділу 293, відбулись цієї неділі, 8. лютого, в год. 12. вист. в церкві Святого Іоана, 258 — 19. вул. Буде очолювати п. В. Загаєвич, організатор У. Н. Союзу, тому всі союзові, особливо наші жіноцтво, повинні прийти. — За уряд: Іван Ластовський, прелат; Марія Демидчук, секр.

ДЖЕЙМС МАКСТОН, англійський поет і посол до Бритійського парламенту з рамені Бритійської Незалежної Партії, котрий одиникий з усіх послів віддав голос проти при голозуванні над довірям для прем'єра Чорчила. За внесок було 464 голоси.

Дуже тверде масло належить накрити злегка огрітою плинною мискою, а воно небаром зм'якне на стільки, що можна буде ним смакувати хліб.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Дітройт, Міш. — Допись з Дітройту, поміщена в „Свободі“ з 4. лютого, має бути підписана „Катерина Хомяк, секр. Укр. Від. А. Ч. Х.“.

ТЕПЕР ВИСВІТЛЮЄТЬСЯ НАЙЛІПША УКРАЇНЬСЬКА МУЗИЧНА ФІЛЬМА

МАРУСЯ

3 чудовими українськими піснями і танцями
3 додатком англійських поясень
В PENN SQUARE THEATRE
EUCLED & E. 55th STREET,
CLEVELAND, OHIO
В СУБОТУ І НЕДІЛЮ
ВІД ГОДИНИ 2. ПОПОЛУДНІ
У БУДНІ ДНІ
ВІД ГОДИНИ 6:45 ВВІЧІР.

Сцена з фільму „Маруся“, що тепер висвітлюється в Penn Square Theatre при Euclid & E. 55 St. в Клівленді, Огайо.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР ІСТОРІЮ УКРАЇНИ ПО АНГЛІЙСЬКИ

A HISTORY of UKRAINE

By Michael Hrushevsky

СТОРИН 629, 4 КАРТИ,

PRICE \$4.00

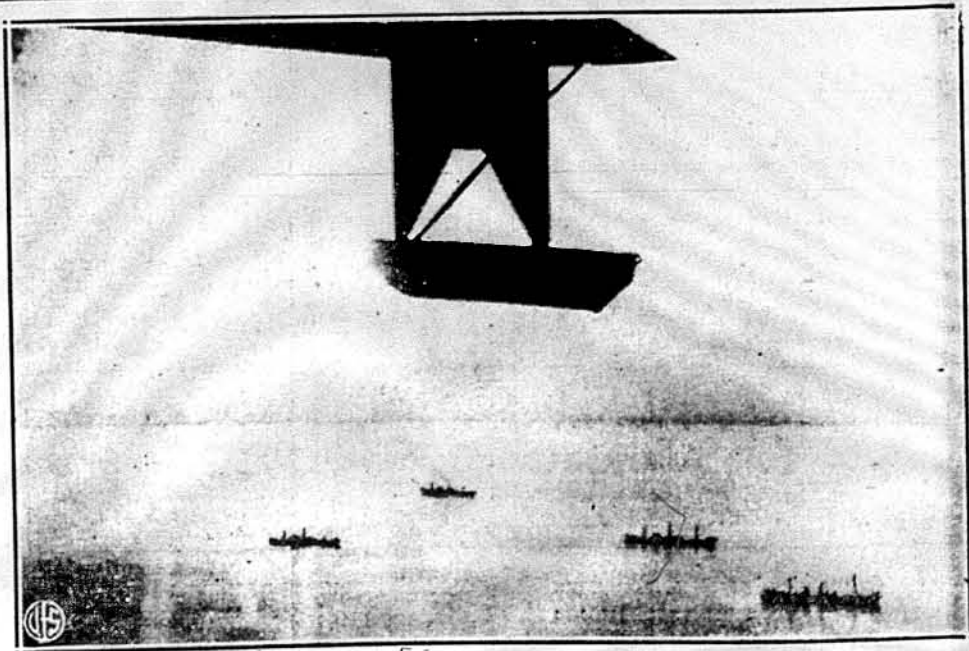
ВИРІЖТЕ ЦЕЙ КУПОН НА КРОПКОВАНІ ЛІНІЙЦІ І ЗАШІЛІТЬ ЗО СВОІМ ЗАМОВЛЕННЯМ.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вилати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Ім'я _____
Адреса _____
Місто _____

CreAt

КВОЧКА І П КУРЯТА. Як квочка над курятами, так цей великий бомбовик шить-ує над конвоем, уносячися над ним підчас переїзду Атлантику.

ФУТРА М. Туранського ВИПРОДАЖ

У всіх цінах є вже врахований федеральний податок.

Великий Вибір Футер

PERSIAN LAMB
HOLLANDER-BLENDED
MUSKRAT,
CARACUL, PERSIAN PAW,
RACCOON, HUDSON SEAL,
SILVER FOX,
SHEARED BEAVER,
SEALINE.

Якість

Модність

Витривалість

Низькі Ціни

НАШІ ФУТРА
КУПУЄТЬСЯ З
ДОВІР'ЯМ

Michael Turansky
350 SEVENTH AVENUE
NEW YORK, N. Y.

LACKAWANNA
4-0973BETWEEN
29th & 30th STS
16th FLOOR

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Захаваймо минувшину українського народу!

Кожний нарід, що хоче жити своїм життям, не сміє забувати на традиції, що йому залишили його предки.

В наших традиціях є захоплені ідеї наших пращів. Ті ідеї, за котрі боролися, здобували славу й славу своїм голови. В традиціях нашого народу є захована енергія його минулого, його глибока віра в досягнення національної мети. Українська традиція — це недовірена симфонія, в котрій звуках вибивається на перше місце беззастанна боротьба поколінь за збереження прадідівської землі й роду та глибока віра в краще майбутнє.

Коли хочемо мати певну будучність, мусимо шанувати й любити нашу минувшину. А скарби та пам'ятки нашого минувшина наша велика. По

інших народах, що як українці мусили зводити постійно боротьби з ворогами, вже ані слуху, ані духу нема. А український нарід не тільки що тримається, але творить нове культурно-національне життя. Коли нам наші традиції дорогі, тоді мусимо звертати велику увагу на те, щоб усе, що є доказом слави минувшини й теперішності заховати як дорогоцінну пам'ятку для молодого покоління.

Україна, котру беззастанно пльондрували різні вороги та дикі наїзники, становила від найдавніших часів той мур, об котрий розбивалися ворожі сили, та котрий захищав західню Європу з її наукою й просвітою. Тому український нарід довго не встиг був спромогтися на спеціальні просвітно-наукові інституції, яких цілком булоб переховувати

любити нашу минувшину. А скарби та пам'ятки нашого минувшина наша велика. По

народу поспішилися використати скарби України. Польща забрала до своїх музеїв у Кракові й Львові прекрасну нашу церковну старину, бажаючи в цей спосіб показати високий рівень штуки в будівництві (руських) провінцій польського королівства. Росія взяла від українців найстаріші пам'ятки письменства.

Як знаємо, щоб створити й для України скарбницю пам'яток й культурно-національного життя, як минулого так і будучого, не пожалів Митрополит Андрій Шептицький своїх трудів над оснуванням „Національного Музею“ у Львові. Другий український музей був у Львові при „Науковим Товариством імені Шевченка“. Однак воєнні завершення, які вже третій рік продовжуються на українських землях, не можуть нас заповнити, що наші музеї ще існують. Тому отже українська суспільність повинна старатися всіма своїми силами розбудувати „Український Музей в Злучених Державах“.

Преосященний кир Константи́н Богачевський започаткував Український Музей у Стемфорді, Конн., в 1935. році. Владика не пожалів ні трудів ні коштів, щоб створити українську культурно-освітню скарбницю, з котрої черпалиб знання усі народи замешкалі в Америці.

Маємо Український Музей, а наша суспільність, люблячи свій рідний нарід і його минувшину та бажаючи поширити високий рівень української культури поміж іншими народами, повинна придбати для Музею в Стемфорді, Конн., як найбільшу колекцію.

Тому українські провідники, патріоти, парохії, товариства, артисти, колектори, без різниці на погляди релігійні чи політичні, — старайтеся збирати колекцію Музею. Вислайте грошеві жертви на вдержання цієї інституції.

Хай нікому не буде бай-

душним наш Музей в Стемфорді. Байдужність до цієї інституції буде доказом байдужності до культури нашого народу.

На дохід для Музею в Стемфорді устроє молоді з Нью-Йорку й Джерзі Сіті величаві „Вечеринки“, які відбудуться в парохіальній доміції на 7-мій вулиці в Нью-Йорку дня 15-го лютого, точно в годині 7:30 вечером.

Хто цинить українську культуру, хто любить нашу молоді, хай приходить на „Вечеринки“, на котрі шире запрошує Комітет.

Марія Клячко.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

З діяльності відділу Союзу Українок Америки.

За останній, цебто 1941. р. наш 6. відділ Союзу Українок Америки досягнув гарні успіхи на полі організаційної праці. Уряди і членки відділу працювали в повній згоді та гармонії. За цілий рік відділ влаштував 2 бази, 2 представлення, 1 ліквідацію та одне підприємство на парохіальну школу. З тих підприємств та місячних вкладок було \$253.02, які розділено на річні цілі, в тому також на Американський Червоний Хрест. На АЧХ зложили по \$1 такі членки: Анна Мазурчик, Марія Мисюра, Ева Гірула, Гелена Крайовська, Катерина Гнатків, Анна Стрілець, Марія Паснак, Агафія Пастушчин, Тетяна Базів, Евдокія Бойчук, Анна Башта, Вікторія Павлів, Анна Маліновська, Анна Хмільяк, Параска Данилів, Марія Шургут, Анастасія Плекан, Марія Плекан, Анастасія Німчук, Марія Мазурчук, Катерина Лиско, Вікторія Стахів, Анна Андрусів, Евдокія Сорохтей і Анастасія Білун.

На річних зборах вибрано нову управу на біжучий рік в такому складі: Анна Хмільяк — передсидниця, Евдокія При-

стайко — заступниця, Катерина Андрусів — секретарка, Анастасія Тицька — заступниця, Агафія Пастушчин — касієрка, Меланія Теребушка — заступниця. До контрольної комісії вибрано: Анну Мазурчик, Еву Гірулу й Анну Стрілець. Наглядачками хорів: Анастасія Плекан, Варвара Ніколайко, а пранорісниками: Гелена Крайовська й Анна Маліновська, а їх заступницями: Вікторія Павлів і Марія Мазурчук, а до світла вибрано: Марію Шургут і Тетяну Базів.

Марія Мисюра,
б. секретарка.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 4. лютого 1942. року помер по короткій хворобі нещодавно член Бр. Преса. Богор., вік 8. У. Н. Союзу в Ст. Клер, Па., ТЕОДОР САЛАК.

Покійний прожив 53 роки. Походив з села Чашин, повіт Лиско, Галичина.

Оставив жону Марію і 8 дітей, двоє з них подружжів.

Похорон відбудеться в суботу, 7. лютого, в 9. годині раню.

Проситься всіх членів прийняти на похорон відправити Покійного на вічний спочинок і сказати: Спи, Товаришу, в землі Вашингтона! Нехай земля буде легка для Тебе і вічна Тобі пам'ять!

Микола Салак, секр.

БОЛІНІ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болоті ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болоті коліна чи виступи і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Лікує згублені литки і котики. Обидві операції можна виконати в до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1. до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

ІОНГСТАВН, О. — Оголошений в „Свободі“ радіоний концерт, що відбудеться дня 9. лютого 1942. годині 8. вечером, буде за станції WFML.

Невідомі появилися **КАЛЕНДАР АЛЬМАНАХ** на 1942. виданий Церквою — Св. Тройці в Бронкс, Н. Й., по ціні 75 центів з пересилкою. Замовлення слати на адресу Всч. о. Петра Журавецького, 1745 Вашингтон, Есе, Бронкс, Н. Й.

ІМІГРАЦІЙНІ ПИТАННЯ, відк. негалецький приїзд, спради мораль. Відповідно пошті і порядку. Поради безплатно. 1347.

LEONARD TROSKIN — Порадник і Публіцист Нотар.
87 W. 44 St., New York City.
Tel. Murray Hill 6-0918
Час для поради від 3. до 5. год. попл.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САДУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ
Я ріжкого рода бізнеси.
Помогомою нотаріальні справы.
Продаю ріжкого рода аксесуарно **ПЕТРО БАРТКІВ**
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8256

ВСІ ЧАСТИ до напівки ПЕЧЕРИ, вуглець, газів, нафтових, організ. парю й гарячої водою, як також усіх нових печей можете дістати в **STOVE MFRS. CORP.**
182-186 Mulberry St., Newark, N. J.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні нехоти колони і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для похороного судового
Іскорочан й желчки лікуються без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Грамотно 7-7697
Офісові години 10-8; неділя 11-2
Жінки-доктор до обслусти.
X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1-3 пополуноді і від 6-8 вечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ВОЛОД. ГАННИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

ПОПРОБУЙТЕ
ЧИСТІ ПРИРОДНІ ЛІКИ
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЧАЙ:
Ч. 1. — **ГРУДНИЙ ЧАЙ** — для тих, що терплять на кашель і прохолодні поразження внаслідок простуду.
Ціна \$1 за пакет.
Ч. 2. — **ШЛУНКОВИЙ ЧАЙ** — для тих, що терплять на шлунок і кишкові недомогання: газ і згагу, спричинені надміром квасу в шлуку й часом затвердження.
Ціна \$1 за пакет.
Ч. 3. — **ДЮРЕТИЧНИЙ ЧАЙ** — для тих, що терплять від запору сечі, пригніченого подраження міхура й сечового проходу, та болі крижів від простуду.
Ціна \$1.75 за пакет.
Посилайте свої замовлення до:
Mrs. GRETA LESKOVAR,
507 E. 73 St., New York, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВІРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ
МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE
UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Мав на складі
ріжні меблі
доброї якості
по дешевій
ціні.
Telephone:
FOrdham
5-4466.

ЦІННИЙ ПОХОРОН з цим препаратом металевий труною, змонтований, караваном, сальсифікованим, виконаним. Похороногого Дому і т. д. **\$295.00**

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7681.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В БРОНКС, БРООКЛІН, НЬО
УОРК І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇ
БІЗНЕСМЕНІВ

ТАРЗАН, ч. 500. Колоча сталь.

THE GUARDS LEAPED AT ZEELA. SHE VAULTED TO THE CARVED MASONRY ABOVE THE DOORWAY.

AS THE GUARDS WHIRLED SHE SWUNG OUT AND DROPPED TO THE FLOOR OF THE CORRIDOR.

THEY GAVE CHASE, AND ZEELA SCAMPED AWAY LIKE A FRIGHTENED GAZELLE... INTO THE COURTYARD.

THERE THE SENTRIES AT THE GATE BARRED HER WAY WITH STEEL-BARBED PIKES!

Сторожі скочили до Зелі і хотіли її схопити руками. Але Зеля миттю підскочила вгору і схопилась руками за надверні гзімси.

Сторожі відскочили на бік. В той сам час Тарзеля розмахнула своїм тілом і скочила на підлогу коритаря.

Сторожі пігнались за нею. Але Зеля не дармувала. Немов напорохана газеля вона пігналась далі коритарем в напрямку подвіря.

Вбігши на подвіря вона подалась в напрямку брами. Але там зустріли її знов сторожі з найгнітнішими списами.